

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport

Granskning av

Delårsrapport januari – augusti 2008

Sandvikens kommun

Oktober 2008

Pär Månsson
Robert Heed

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Bakgrund.....	3
2.	Sammanfattning	3
3.	Revisionsfråga och revisionsmetod	6
4.	Noteringar från granskningen	6
4.1	Föreskrifter, anvisningar och tillvägagångssätt.....	6
4.2	Delårsrapportens delar	7
4.3	Förvaltningsberättelsen.....	7
4.4	Resultaträkning och balansräkning.....	8
4.5	Periodisering.....	9
4.6	Redovisningsprinciper	9
4.7	Jämförelsetal.....	10
4.8	Prognoser	10

1. Bakgrund

Den kommunala redovisningslagen (KRL) gäller fr o m 1998 och reglerar externredovisningen. I lagen finns bestämmelser om delårsrapporteringen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering. Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för delårsrapporteringen.

Vad gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

Kommuner ska enligt lagen om kommunal redovisning minst en gång under räkenskapsåret upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från räkenskapsårets början. Minst en rapport ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. Sandvikens kommun uppfyller kraven genom att de upprättar delårsrapport per 08-31.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sandvikens kommun har Öhrlings PricewaterhouseCoopers utfört en översiktlig granskning av delårsrapporten per 2008-08-31 för Sandvikens kommun.

2. Sammanfattning

Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål för den ekonomiska förvaltningen som fullmäktige beslutat om.

Kommunfullmäktige har i budget 2008 (KF 2007-11-26) fastställt ett antal övergripande mål av betydelse för god ekonomisk hushållning för 2008:

Finansiella mål:

- Ett positivt resultat om lägst 5 Mkr
- Självfinansieringsgraden av investeringar ska öka för att 2010 uppgå till 100 %

Verksamhetsmål:

- Utveckla konceptet Sandbacka Park
- Införa minst en e-tjänst för verksamhetseffektivisering
- Minska sjukfrånvaron för samtliga personalgrupper

I budgeten och nämndsplanerna har målsättningar på lång- och kort sikt samt verksamhetsmål av betydelse för en god ekonomisk hushållning fastställt.

I delårsrapporten finns en avstämning och kommentarer till måluppfyllelsen för de övergripande finansiella målen samt verksamhetsmålen.

Resultatet för kommunen per 2008-08-31 uppgår till 12,7 Mkr medan det prognostiserade resultatet för år 2008 uppgår till -3,1 Mkr. Resultatmålet beräknas därmed inte uppnås för 2008.

Investeringsutgifterna för perioden januari-augusti uppgår till 49,8 Mkr, vilket har skett samtidigt som låneskulden har minskat under året. Målet kring självfinansiering av investeringar är ett mål på längre sikt och kommer inte att uppnås under 2008.

I den prognos som lämnas för helåret 2008 framgår att merparten av verksamhetsnämnderna prognostiserar ett underskott för 2008, bland annat Kunskapsnämnden om -12,6 Mkr, Individ- och familjeomsorgsnämnden om -4,3 Mkr samt Äldreomsorgsnämnden om -4,0 Mkr.

Vi bedömer att:

- Delårsrapporten i allt väsentligt uppfyller kraven enligt den kommunala redovisningslagen.
- Resultatet i delårsrapporten är förenligt med kommunens övergripande finansiella mål om ett resultat om minst 5 Mkr. Resultatet enligt lämnad prognos uppnår dock inte det finansiella målet. Målet kring självfinansiering av investeringar är ett mål på längre sikt och kommer inte att uppnås under 2008.
- För att uppnå de finansiella målen för en god ekonomisk hushållning måste åtgärder vidtas för att komma till rätta med det prognostiserade underskottet samt öka självfinansieringsgraden av investeringar.
- Enligt lämnad prognos har merparten av verksamhetsnämnderna obalans i sin ekonomi och bedömer att man kommer att redovisa underskott för 2008. Det är väsentligt att åtgärdsplaner utarbetas och från vår sida vill vi framföra vikten av att beslutade/föreslagna åtgärder genomförs och kompletteras med ytterligare åtgärder om så krävs.

Övriga iakttagelser:

- Investeringsnivån är fortsatt hög. Med tanke på detta bör delårsrapporten kompletteras med en fördjupad investeringsredovisning.
- Delårsrapporten utgör ett viktigt instrument för styrning och uppföljning av såväl verksamhet som ekonomi. Det är positivt att det i årets delårsrapport återfinns en redogörelse för måluppfyllelsen för de övergripande verksamhetsmålen samt finansiella målen av betydelse för god ekonomisk hushållning. En utveckling kan ske kring vilka åtgärder som måste vidtas för att målen ska komma att uppnås.
- Ytterligare finansiella målsättningar bör fastställas av kommunfullmäktige. En lämplig utgångspunkt kan vara den finansiella analys som redovisas i budget och delårsrapport. Analysen utgörs av ett antal bilder som har till uppgift att utifrån de fyra aspekterna Resultat – Kapacitet - Risk – Kontroll identifiera finansiella problem och därigenom klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning eller ej.
- En utredning bör genomföras för att säkerställa ekonomiska förhållanden mellan kommunen och Sandviken energi, med anledning av att sotningsverksamheten har förts över till bolaget.
- Dokumentationen av årets delårsbokslut har utvecklats på ett positivt sätt genom att specifikationer till merparten av balansräkningens poster är upprättade och samlade i bokslutspärmar på ekonomikontoret. Till specifikationerna finns även underlag i god omfattning.

3. Revisionsfråga och revisionsmetod

Syftet med granskningen har varit att ge revisorerna ett underlag för deras skriftliga bedömning av uppfyllelsen av fullmäktiges mål. Likaså är syftet att granska huruvida delårsrapporten upprättats i enlighet med lagens krav och normerande organ. Granskningen som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv skall besvara följande revisionsfrågor:

- Är det troligt att fullmäktiges finansiella mål kommer att uppnås?
- Har verksamheten bedrivits så att av fullmäktige beslutade mål uppnås?
- Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut? Om inte – finns åtgärder för att nå balans angivna och är de tillräckligt tydliga?
- Har delårsrapporten i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagens krav och normerande organ?

Granskningen omfattar:

- Anvisningar för upprättandet
- Förvaltningsberättelse (översiktlig redogörelse)
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Förekomsten av
 - Information om verksamhet och ekonomi i verksamhet som inte bedrivs i förvaltningsform
 - Finansieringsanalys
 - Prognos över förväntat utfall
 - Väsentliga nyckeltal

Granskningen har utförts enligt god revisionssed, vilket för delårsrapporter innebär en mer översiktlig granskning än vid granskning av årsredovisningen. Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv.

4. Noteringar från granskningen

4.1 Föreskrifter, anvisningar och tillvägagångssätt

Sandvikens Kommun upprättar delårsrapport en gång per år och rapporten omfattar perioden januari-augusti.

Ekonomikontoret upprättar instruktioner för upprättande av delårsrapporten som skickats ut till förvaltningarna i augusti. Förvaltningarna skickar sedan uppgifter till ekonomikontoret som sammanställer. Periodiseringar av intäkter och kostnader sker i stort sett enligt samma principer som ett årsbokslut.

Vi bedömer att anvisningarna är tillräckliga för upprättande av delårsrapporten. Att delårsbokslutet upprättas direkt i ekonomisystemet stärker kvalitén i arbetet.

4.2 Delårsrapportens delar

Vi har granskat om kommunen delårsrapport innehåller:

- förvaltningsberättelse (en översiktlig redogörelse),
- resultaträkning och
- balansräkning,

vilket föreskrivs i Lagen om kommunal redovisning.

Vi har även granskat om referensgruppens uttalande nr 13 följs, vilken rekommenderar att delårsrapporten dessutom bör innehålla:

- information om verksamhet och ekonomi i kommunala företag och kommunalförbund,
- finansieringsanalys,
- prognos över förväntat utfall samt
- väsentliga nyckeltal.

Vi bedömer att delårsrapporten innefattar de delar som regleras i lagtexten. Utöver detta återfinns även den information som referensgruppen rekommenderar.

4.3 Förvaltningsberättelsen

Lagar och rekommendationer finns beträffande upplysningar och uppgifter som skall/bör finnas med i förvaltningsberättelsen.

Vi har översiktligt granskat att upplysningar lämnats som:

- är viktiga för bedömning av kommunens resultat och ställning
- beskriver händelser av väsentlig betydelse som inträffat efter rapportperiodens utgång

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller de väsentligaste upplysningarna.

4.4 Resultaträkning och balansräkning

Vi har översiktligt granskat att:

- resultat- och balansräkning har upprättats enligt KRL
- resultat- och balansräkning även upprättats för hela "kommunkoncernen" och att justeringar gjorts för interna poster
- viktiga noter lämnas
- redovisade uppgifter går att härleda ur ekonomisystemet

Vi bedömer att resultat- och balansräkningen i allt väsentligt har upprättats i enlighet med KRL och att resultat- och balansräkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild över periodens resultat och ställning.

Verksamhetens nettokostnader har ökat från 1 016,9 Mkr till 1 052,8, dvs en ökning med 35,9 Mkr (3,5 %) medan skatteintäkter och generella statsbidragen har ökat med 47,3 Mkr (4,6%) i jämförelse med motsvarande period föregående år.

Kommunens resultat uppgår till 12,7 Mkr att jämföra med budgeterat helårsresultat på 5,0 Mkr och föregående års resultat för perioden om 9,6 Mkr.

Kommunens verksamheter redovisar ett överskott på 4,0 Mkr, där kommunstyrelsen med förvaltning står för ett överskott om 12,8 Mkr. Övriga verksamhetsnämnder utom Bygg- och miljönämnden redovisar underskott för perioden.

Kommunkoncernen redovisar ett överskott på 29,8 Mkr (föregående år 22,0 Mkr). Den största resultatökningen härrör från Stadshuskoncernen som har ett resultat som är 5,2 Mkr bättre än föregående år. Detta beror framförallt på Energibolagen som har ett resultat som är 9,1 Mkr bättre.

Periodens investeringar uppgår till 49,8 Mkr i kommunen. Den budgeterade investeringsvolymen för 2008 är något lägre än för de senaste åren. Budget 2008 uppgår till 119,5 Mkr att jämföra med investeringar 2007 om 161,2 Mkr. Volymen överstiger dock budgeterade avskrivningar om 62,9 Mkr vilket medför att investeringsvolymen ändå ligger på en högre nivå än det mål som sattes i samband med budget 2007, att få ner den årliga investeringsvolymen till en nivå som motsvarar det årliga avskrivningsbeloppet. Med tanke på den höga investeringsvolymen finns risk för ökad upplåning och ökade finansiella kostnader samt lägre soliditet.

Kommunens bokförda avsättning för pensioner inkl löneskatt uppgår till 58,6 Mkr. Pensionsförmåner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och har ökat med 15,3 Mkr sedan årsskiftet till 872,4 Mkr inklusive löneskatt.

Kommunens egna kapital uppgår till 853,2 Mkr och soliditeten är 47,2 %. Om hänsyn tas till hela pensionsskulden så är soliditeten -1,1 %. Kommunens kassalikviditet är 33,1 %, vilket är en minskning med 12,1 % jämfört med årsskiftet. Kassaflödet i kommunen har varit -57,7 Mkr under perioden.

Pensionsskulden har ökat kraftigt de senaste åren och kommunen står enligt delårsrapporten inför stora pensionsutbetalningar under kommande år. Detta innebär risk för lägre likviditet och ökad skuldsättningsgrad, vilken ger en ökad känslighet vid räntehöjningar.

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Konsolideringen av underliggande enheter har beskrivits på ett korrekt sätt. Vi bedömer vidare att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden.

4.5 Periodisering

Vi har översiktligt granskat periodiseringen av följande poster:

- skatteintäkter
- pensioner
- semesterlöner
- avskrivningar

Vi bedömer att periodiseringen av väsentliga resultatposter är tillfredsställande.

Förändring av semesterlöneskuld sker löpande under året i samband med löneutbetalning och förändras med intjänad respektive uttagen semester. Det är viktigt att den nya rutinen fastställs och att man säkerställer att hanteringen är korrekt.

Vi bedömer att avskrivningarna är korrekt beräknade och att skatteintäkter och pensioner redovisats korrekt med utgångspunkt från den information som fanns vid tidpunkten för rapportens upprättande.

4.6 Redovisningsprinciper

Vi har översiktligt granskat att en redogörelse lämnats över tillämpade redovisningsprinciper och att eventuella förändringar mot tidigare år eller avvikelser mot gällande regelverk förklaras.

Kommunen tillämpar i stort samma redovisningsprinciper som vid senaste årsbokslut.

4.7 Jämförelsetal

Vi har granskat om jämförelsetal redovisas i delårsrapporten.

I delårsrapporten redovisas jämförelsetal, bland annat i form av motsvarande period föregående år. Vidare redovisas även en sammanställning över nyckeltal i en femårsöversikt.

4.8 Prognoser

Vi har översiktligt granskat om:

- resultatprognos lämnats
- större avvikelser mellan prognos och budget förklaras
- styrelsernas och nämndernas uppföljningsrutiner, prognoser och analyser kan anses tillförlitliga och förutsättningar för en tillförlitlig bedömning.

Sandvikens Kommun lämnar resultatprognos för helåret 2008 och har kommenterat väsentliga avvikelser.

I prognosen för helåret 2008 bedöms kommunen redovisa ett årsresultat på -3,1 Mkr (utfall föregående år +3,1 Mkr).

Det faktiska utfallet de senaste fyra åren har blivit bättre än det prognostiserade utfallet. Under 2007 uppgick avvikelsen till +15,4 Mkr vilket till stor del var orsakat av det inköps- och anställningsstopp som infördes med anledning av de negativa prognoserna.

Kommunens bedömning är att prognossäkerheten har blivit bättre under senare år. Vi håller med i kommunens bedömning att det är viktigt att ha en hög prognossäkerhet för att bland annat få rätt underlag för att fatta beslut.